

opusdei.org

Audiència. Salm 23: «El Senyor és el meu pastor, no em manca res»

Benet XVI en aquesta ocasió reflexiona sobre el Salm 23, el qual ens convida a renovar la nostra confiança en Déu, abandonant-nos totalment a les seves mans.

14/11/2011

Estimats germans i germanes,

Adreçar-se al Senyor en la pregària implica un acte radical de confiança, amb la consciència de fiar-se de Déu, que és bo, «*compassiu i benigne, lent per al càstig, ric en l'amor i lleialtat*» (Ex 34, 6-7; Sal 86, 15; cf. Jl 2, 13; Gn 4, 2; Sal 103, 8; 145, 8; Ne 9, 17). Per això, avui vull reflexionar amb vosaltres sobre un salm impregnat totalment de confiança, on el salmista expressa la serena certesa de ser menat i protegit, aixoplugat de tot perill, perquè el Senyor és el seu pastor. Es tracta del Salm 23 -segons la datació grecolatina, 22-, un text familiar i estimat per tothom.

«El Senyor és el meu pastor, no em manca res»: així comença aquesta bella pregària, evocant l'ambient nòmada dels pastors i l'experiència de coneixement recíproc que s'estableix entre el pastor i les ovelles que componen el seu petit ramat. La imatge remet a un clima de confiança, intimitat i tendresa: el

pastor coneix una a una les seves ovelles, les crida pel seu nom i elles el segueixen perquè el reconeixen i es fien d'ell (cf. *Jn* 10, 2-4) . Ell en té cura, les custòdia com a béns preciosos, disposat a defensar-les, a garantir-les el benestar, a permetre-les de viure en la tranquil·litat. Res no pot mancar si el pastor està amb elles. A aquesta experiència fa referència el salmista, anomenant Déu el seu pastor, i deixant-se menar per ell cap a prats segurs: «*En prats em fa descansar, em mena al repòs i allí em retorna, em guia pels camins segurs per l'amor del seu nom*»(vv. 2-3).

La visió que s'obre davant dels nostres ulls és la de prats verds i fonts d'aigua clara, oasi de pau cap als quals el pastor acompanya el ramat, símbols dels llocs de vida on el Senyor mena al salmista, que se sent com les ovelles recolzades sobre l'herba al costat d'una font, en un

moment de repòs, no en tensió o en estat d'alarma, sinó confiades i tranquil·les, perquè el lloc és segur, l'aigua és fresca, i el pastor vigila sobre elles. I no oblidem que l'escena evocada pel salm està ambientada en una terra en gran part desèrtica, assotada pel sol ardent, on el pastor seminòmada de l'Orient Mitjà viu amb el seu ramat a les estepes calcinades que s'estenen al voltant dels poblats. Però el pastor sap on trobar herba i aigua fresca, essencials per a la vida, sap menar a l'oasi on l'ànima «repara les seves forces» i és possible recuperar les forces i energies noves per tornar a posar-se en camí.

Com diu el salmista, Déu el guia cap a «*prats deliciosos*» i «*fonts tranquil·les*», on tot és sobreabundant, tot és donat en abundància. Si el Senyor és el pastor, fins i tot al desert, lloc d'absència i de mort, no disminueix la certesa d'una

presència radical de vida, fins arribar a dir: «*no em manca res*». El pastor, en efecte, es preocupa pel benestar del seu ramat, acomoda els seus propis ritmes i les seves pròpies exigències a les de les seves ovelles, camina i viu amb elles, menant-les per senders «*justos*», és a dir aptes per a elles, atenent les seves necessitats i no les pròpies. La seva prioritat és la seguretat del ramat, i és allò que cerca en menar-lo.

Estimats germans i germanes, també nosaltres, com el salmista, si caminem darrere del «*Pastor bo*», tot i que els camins de la nostra vida siguin difícils, tortuosos o llargs, sovint fins i tot per zones espiritualment desèrtiques, sense aigua i amb un sol de racionalisme ardent, sota la guia del pastor bo, Crist, hem d'estar segurs d'anar pels senders «*justos*», i que el Senyor ens guia, està sempre a prop nostre i no ens mancarà res.

Per això el salmista pot declarar una tranquil·litat i una seguretat sense incerteses ni temors:

«Ni que passi per la vall tenebrosa, no tinc por de cap mal. Tu, Senyor, ets vora meu: la teva vara i el teu bastó em donen confiança» (v. 4).

Qui va amb el Senyor, fins i tot a les valls fosques del sofriment, de la incertesa i de tots els problemes humans, se sent segur. Tu ets amb mi: aquesta és la nostra certesa, la certesa que ens sosté. La foscor de la nit fa por, amb les seves ombres canviants, la dificultat per distingir els perills, el seu silenci ple de sorolls indesxifrables. Si el ramat es mou després de la posta del sol, quan la visibilitat es fa incerta, és normal que les ovelles s'inquietin, hi ha el risc d'ensopegar, d'allunyar-se o de perdre's, i hi ha també el temor que possibles agressors s'amaguin en la foscor. Per parlar de la vall «fosca»,

el salmista utilitza una expressió hebrea que evoca les tenebres de la mort, per la qual cosa la vall que cal travessar és un lloc d'angoixa, d'amenaques terribles, de perill de mort. Tanmateix, l'orant avança segur, sense por, perquè sap que el Senyor és amb ell. Aquell «*tu vas amb mi*» és una proclamació de confiança indestructible, i sintetitza una experiència de fe radical, la proximitat de Déu transforma la realitat, la vall fosca perd tota perillositat, es buida de tota amenaça. El ramat pot ara caminar tranquil, acompanyat pel so familiar del bastó que colpeja sobre el terreny i palesa la presència tranquil·litzadora del pastor.

Aquesta imatge confortant tanca la primera part del salm, i dóna pas a una escena diferent. Som encara al desert, on el pastor viu amb el ramat, però ara som transportats sota la

seva tenda, que s'obre per donar hospitalitat:

«Davant meu pares taula tu mateix enfront dels enemics; m'has ungit el cap amb perfums, omplés a vessar la meva copa» (v. 5).

Ara es presenta el Senyor com Aquell que acull l'orant, amb els signes d'una hospitalitat generosa i plena d'atencions. L'hoste diví prepara el menjar sobre la «taula», un terme que en hebreu indica, en el seu sentit primitiu, la pell de l'animal que s'estenia al terra i sobre la qual es posaven les viandes per al dinar en comú. Es tracta d'un gest de compartir no només l'aliment sinó també la vida, en un oferiment de comunió i d'amistat que crea vincles i expressa solidaritat. Després ve el do generós de l'oli perfumat sobre el cap, que mitiga de la canícula del sol del desert, refresca i alleuja la pell, i alegra l'esperit amb el seu aroma.

Finalment, el calze ple afegeix una nota de festa, amb el seu vi exquisit, compartit amb generositat sobreabundant. Vianda, oli, vi: són els dons que donen vida i alegria perquè van més enllà d'allò que és estrictament necessari i expressen la gratuïtat i l'abundància de l'amor. El Salm 104, celebrant la bondat provident del Senyor, proclama: *«fas néixer l'herba per al bestiar i les plantes que l'home conrea. I ell treu el pa de la terra i el vi que li alegra el cor, l'oli amb què s'ungeix el front i el pa que li renova les forces»*(vv. 14-15). El salmista esdevé objecte de nombroses atencions, per això es veu com un vianant que troba refugi en una tenda acollidora, mentre que els enemics s'han d'aturar a observar-ho, sense poder intervenir-hi, perquè aquell que consideraven la seva presa es troba en un lloc segur, ha esdevingut hoste sagrat, intocable. I el salmista som nosaltres si som realment creients en comunió amb

Crist. Quan Déu obre la seva tenda per acollir-nos, res no ens pot fer mal.

Després, quan el vianant parteix novament, la protecció divina es perllonga i l'acompanya en el seu viatge:

«Ben cert, tota la vida m'acompanyen la teva bondat i el teu amor. I viuré anys i més anys a la casa del Senyor» (v. 6).

La bondat i la fidelitat de Déu són l'escorta que acompanya el salmista que surt de la tenda i es posa novament en camí. Però és un camí que adquireix un nou sentit, i es converteix en pelegrinatge cap al temple del Senyor, el lloc sant on l'orant vol «habitar» per sempre i al qual vol «tornar». El verb hebreu utilitzat aquí té el sentit de «tornar», però, amb una petita modificació vocàlica, es pot entendre com «habitar», i així ho recullen les

antigues versions i la major part de les traduccions modernes. Es poden mantenir els dos sentits: tornar al temple i habitar en ell és el desig de tot israelita, i habitar prop de Déu, en la seva proximitat i bondat, és l'anhel i la nostàlgia de tot creient: poder viure realment on és Déu, prop de Déu. El seguiment del Pastor condueix a casa, és la meta de tot camí, oasi desitjat al desert, tenda de refugi on aixoplugar-se dels enemics, lloc de pau on s'experimenta la bondat i l'amor fidel de Déu, dia rere dia, en l'alegria serena d'un temps sense fi.

Les imatges d'aquest salm, amb la seva riquesa i profunditat, van acompanyar tota la història i l'experiència religiosa del poble d'Israel, i acompanyen els cristians. La figura del pastor, en especial, evoca el temps originari de l'Èxode, el llarg camí en el desert, com un ramat sota el guiatge del Pastor diví

(cf. *Is* 63, 11-14; *Sal* 77, 20-21; 78, 52-54). I a la Terra Promesa era el rei qui tenia la tasca de pasturar el ramat del Senyor, com David, pastor elegit per Déu i figura del Messies (cf. *2 Sam* 5, 1-2; 7, 8; *Sal* 78, 70 - 72). Després, passat l'exili de Babilònia, gairebé en un nou Èxode (cf. *Is* 40, 3-5.9-11; 43, 16-21), Israel és menat a la pàtria com ovella perduda i retrobada, reconduïda per Déu a prats i llocs de repòs (cf. *Ez* 34, 11-16.23-31). Però és en el Senyor Jesús en qui tota la força evocadora del nostre Salm aconseguix la seva plenitud, troba el seu significat ple: Jesús és el «Bon Pastor» que va a la recerca de l'ovella perduda, que coneix les seves ovelles i dóna la vida per elles (cf. *Mt* 18, 12-14; *Lc* 15, 4-7; *Jn* 10, 2-4.11-18), ell és el camí, el just camí que ens mena a la vida (cf. *Jn* 14, 6), la llum que il·lumina la vall fosca i venç totes les nostres pors (cf. *Jn* 1, 9, 8, 12, 9, 5, 12, 46). Ell és l'hoste generós que ens acull i ens posa fora

de perill i dels enemics preparant la taula del seu cos i de la seva sang (cf. *Mt* 26, 26-29; *Mc* 14, 22-25; *Lc* 22, 19-20) i la taula definitiva del banquet messiànic al cel (cf. *Lc* 14, 15 ss; *Ap* 3, 20, 19, 9). Ell és el Pastor regi, rei en la mansuetud i en el perdó, entronitzat sobre l'arbre gloriós de la creu (cf. *Jn* 3, 13-15, 12, 32, 17, 4-5).

Estimats germans i germanes, el Salm 23 ens convida a renovar la nostra confiança en Déu, abandonant-nos totalment a les seves mans. Per tant, demanem amb fe que el Senyor ens concedeixi, fins i tot en els camins difícils del nostre temps, caminar sempre per les seves senderes com ramat dòcil i obedient, ens aculli a casa seva, a la seva taula, i ens meni cap a «*fonts tranquil·les*», perquè, en l'acollida del do del seu Esperit, puguem beure a les fonts, fonts d'aquella aigua viva «*que*

brollarà vida eterna»(Jn 4, 14; cf. 7, 37-39). Gràcies.

pdf | document generat
automàticament des de <https://opusdei.org/ca/article/audiencia-salm-23-el-senyor-es-el-meu-pastor-no-em-manca-res/> (11/04/2026)